

היום נלמד בעזרת ה':

יומא דף פה

נימא הני תנאי כהני תנאי: הגמרא רוצה לתלות את מחלוקת התנאים היכן בודקים את המת בליבו או בחוטמו – במחלוקת תנאים אחרת: מהיכן העובר נוצר מראשו – ושם חוטמו, או מטבורו באמצע גופו – והלב באמצע הגוף.

וכבר היה רבי ישמעאל ורבי עקיבא: הגמרא מביאה מקורות להתר חילול שבת בפיקוח נפש, וכאמור לעיל אפילו ספק פיקוח נפש דוחה שבת.

אם במחותרת ימצא הגנב: גנב שחודר לבית במחותרת – מותר לבעל הבית להרוג אותו מכיון ש'אדם בהול על ממונו' וכאשר יסרב למסור את כספו יהרוג אותו הגנב, ו'הבא להורג השכם להורג'. רבי ישמעאל סובר שזהו רק ספק אם הגנב יהרוג או לא. להלן הגמרא תדחה שזו ודאי סכנת נפשות כי הגנב ודאי יהרוג אותו.

וכי יזיד איש על רעהו להורגו.. מעם מזבחי תקחנו למות: כהן שהרג במזיד ובא לבית המקדש ורוצה לעבוד – לוקחים אותו מהמזבח לבית דין לדון אותו. אבל אם הוא כבר 'מעל מזבחי' שהתחיל כבר בעבודה – לא לוקחים אותו. אמנם כל זה לגבי לקיחה למוות, אבל בשביל הצלת לחיים לוקחים אפילו מעל המזבח, דהיינו אם הוא יודע ללמד זכות על אדם שנידון בבית דין למיתה, לוקחים אותו לבית דין באמצע העבודה.

רבי עקיבא עושה קל וחומר: הרי עבודת הקרבנות דוחה שבת, ובכל אופן לימוד זכות להצלה ממות שספק גדול אם יתקבל בבית דין דוחה אותה – קל וחומר להצלה של חיים שתדחה שבת אפילו בספק.

ושמרו בני ישראל את השבת: והמשך הפסוק הוא 'לעשות את השבת לדורותם'. כלומר שמירת השבת צריכה להיעשות באופן שנוכל להמשיך ולשמור שבתות הלאה, ולא במקרה שצריך לחלל שבת בכדי לחיות.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור
052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

א"ר יהודה אמר שמואל אי הואי התם: אם הייתי שם עם החכמים הייתי אומר מקור לחילול שבת בפיקוח נפש שהוא עדיף מכולם. ואכן אמר רבא שלכל הלימודים ישנה פירכא חוץ מלימוד של שמואל. מכיון שאת שאר הלימודים אפשר להסביר שמדובר במיתה באופן ודאי ולא רק בספק. אבל הלימוד של 'וחי בהם' מדבר על עשיית המצוות רק במצב ודאי של חיים, ולא במצב ששמירת המצוות תגרום ספק חיים.

מסרינן להו זוגא: מי שנפסק דינו לסקילה, לוקחים שני תלמידי חכמים שילוו אותו עד למקום הסקילה, בכדי שאם יאמר שיש לו איזו זכות ללמד על עצמו, יקשיבו שני התלמידי חכמים לדבריו ויראו אם יש בדבריו ממש ויש לחזור לבית דין ולהציג אותה, או שאין בה ממש.

כך גם כאן הולכים שני תלמידי חכמים לכהן העובד, ומקשיבים ללימוד זכות שיש לו לומר על הנידון להריגה, ואם יש ממש בדבריו יקחו אותו לבית דין. נמצא שרק הצלת חיים באופן ודאי דוחה את העבודה אך לא בספק, ואם כן מניין שספק פיקוח נפש ידחה שבת?

טבא חדא פלפלתא: טוב גרגיר פלפל חריף אחד מסל מלא דלעת..

גמרא: חייבי חטאות ואשמות ודאין שעבר עליהם יוה"כ: אדם החייב חטאת או אשם-ודאי, ולא הספיק להקריב את קרבנו עד שעבר עליו יום הכיפורים – חייב להביא אותו לאחר מכן. אבל החייב אשם-תלוי שעבר עליו יום הכיפורים, נפטר מלהביא קרבן כי יום הכיפורים כבר כיפר לו.

תשובה בעיא יום הכיפורים: תשובה אינה מכפרת לבדה אלא רק עם יום הכיפורים ביחד, אבל יום הכיפורים מכפר בעצמו גם בלא תשובה (-לדעת רבי). ולכן המשנה שאמרה שיום הכיפורים מכפר עם התשובה, כוונתה לאדם שעשה תשובה לפני יום כיפור. אבל רבי שאמר שיום הכיפורים מכפר בלי תשובה, מדבר על אדם שעבר עליו יום כיפור בלי שעשה תשובה.